

Βασικά σημεία παρουσίασης στην εκδήλωση της ΕΠΕ (<http://www.epe.org.gr/>) με θέμα “Ελλάδα και ΤΠΕ: Εργαλείο ανάπτυξης και προόδου ή για λίγα μόνια για το ΑΣΕΠ”.

Αλλάζοντας τον τρόπο που αντιλαμβανόμαστε τις ψηφιακές τεχνολογίες και εφαρμογές

Ένα βήμα μπροστά

Πριν από 15 χρόνια ένας απόφοιτος Λυκείου εκπαιδευόταν μέσω των σχολικών βιβλίων, είχε πιθανόν γράψει στην εφημερίδα του σχολείου του, και ίσως είχε ακούσει για το ίντερνετ και που είχαν αρχίσει να το χρησιμοποιούν τα παιδιά της ηλικίας του στις πιο αναπτυγμένες χώρες του κόσμου(ΗΠΑ, Καναδάς, Ιαπωνία κλπ). Σήμερα ο αντίστοιχος απόφοιτος Λυκείου έχει πιθανόν προσωπικό υπολογιστή(περίπου το 70%) στο σπίτι του, πιθανόν να έχει αποκτήσει ευρυζωνική σύνδεση(περίπου το 20%) που του παρέχει συνεχή πρόσβαση στο διαδίκτυο, ίσως και να έχει εγκαινιάσει το προσωπικό του μπλόγκ.

Όμως

Αν ο απόφοιτος του Λυκείου εισαχθεί σε ένα Ελληνικό πανεπιστήμιο που κυριαρχείται από τη λογική του ενός συγγράμματος, αν κληθεί να περιμένει σε μια ουρά για να υποβάλλει μια δήλωση Κτηματολογίου, αν δεν έχει πραγματικά γρήγορη συμμετρική πρόσβαση στο Διαδίκτυο, ελεύθερη πρόσβαση σε δεδομένα και πόρους με τα οποία μπορεί να πειραματιστεί τότε ο προσωπικός υπολογιστής και η σύνδεση στο διαδίκτυο είναι μόνο καταναλωτικά αγαθά.

Η ανάπτυξη στην εποχή μας βρίσκεται στη (συμμετοχική & καινοτόμα) ψηφιακή παραγωγή

Τα άλματα στην εποχή μας είναι δυνατά επειδή ο τρόπος που παράγουμε αλλά και το τι παράγουμε αποκτούν ξανά κεντρική σημασία και για την πολιτική. Αυτή την φορά δεν παίρνουν μόνο τη μορφή συνδικαλιστικών και κοινωνικών αγώνων αλλά αφορούν και τη γέννηση ευρύτερων κοινωνικών πρακτικών που πολλαπλασιάζονται καθημερινά μέσα από το διαδίκτυο και τις ψηφιακές τεχνολογίες. Πολίτες, επιχειρήσεις, η δημόσια διοίκηση δημιουργούν εναλλακτικά προϊόντα και υπηρεσίες μέσα από νέα μοντέλα οργάνωσης και διακίνησή τους. Μόνο που σπάνια αυτοί οι πολίτες είναι Έλληνες και ακόμα πιο σπάνια η δημόσια διοίκηση της χώρας μας.

Πηγή των φιλοδοξιών για την επόμενη γενιά αποφοίτων Λυκείου

Στο ΠΑΣΟΚ προσπαθούμε να αναδείξουμε τα βασικά στοιχεία ενός καινοτόμου προγραμματικού πλαισίου που δεν εξαντλείται σε διαχείριση επιδοτήσεων προς φορείς αλλά επιχειρεί να δει τα ζητήματα αυτά πιο συνολικά. Σας θυμίζω τον θεσμό του Ανοικτού πανεπιστημίου, το ΕΔΕΤ-το πανεπιστημιακό και ακαδημαϊκό δίκτυο, το Σύζευξις και τις ευρυζωνικές υποδομές στους δήμους, έργα υπηρεσιών όπως το TAXISnet, τη διάθεση ευέλικτων επιχειρηματικών κεφαλαίων, τις καινοτόμες δράσεις για την επιχειρηματικότητα, κλπ.

Κάτι μεγαλύτερο συμβαίνει

Δεν φτάνουν όμως αυτά πλέον όλο και περισσότερο τα στοιχεία από τα κοινωνικά δίκτυα που αναπτύσσονται με γεωμετρική πρόοδο συγκλίνουν ότι κάτι πολύ μεγαλύτερο είναι σε εξέλιξη. Το συμμετρικό ευρυζωνικό διαδίκτυο και η μαζική ψηφιοποίηση από τους ίδιους τους χρήστες(ψηφιοποίηση στην πηγή, πχ gmail, yahoo, google maps, flickr, youtube, wikipedia, mashups, κλπ), θέτουν νέα προβλήματα για τους τρόπους διάθεσης των ψηφιακών αγαθών. Τα ψηφιακά αγαθά έχουν την πολύ σημαντική ιδιότητα ότι είναι άυλα και έτσι όταν μοιραζόμαστε ένα αντίγραφο δεν στερούμαστε το πρωτότυπο, η ιδιότητα αυτή των ψηφιακών αγαθών τροποποιεί και την μορφή της αποκλειστικής ιδιοκτησίας ενός ψηφιακού προϊόντος. Στην θέση της αναδύονται μια νέες μορφές, με απρόβλεπτες δυνατότητες για καινοτομία μέσα από νέες δομές και σχήματα. Αυτό που δεν μπορούμε, σήμερα, να περιγράψουμε, πρέπει να το ενισχύσουμε με όραμα, αρχές δημοκρατίας και συμμετοχής. Και με ανοικτές, σε όλους και όλα τα επίπεδα, υποδομές(συμμετρική ευρυζωνική πρόσβαση στα 100Mbps), πηγές πληροφόρησης(Ελεύθερα διαθέσιμη πληροφορία-δείτε το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ) και εργαλεία λογισμικού(λειτουργικά και πλατφόρμες λογισμικού- δείτε το <http://mathe.ellak.gr/>).

Επιχειρηματικότητα παντού

Έχει παρέλθει η εποχή των de facto μεσαζόντων και "θεόσταλων" δημιουργών. Η μαζικές κινητοποιήσεις μέσα από το διαδίκτυο, το πιο πρόσφατο(η καμπάνια του Ομπάμα), είναι ένα μόνο από τα πολλά παραδείγματα των δυνατοτήτων που δίνει διαδίκτυο σήμερα. Πολίτες που στηρίζουν με άμεσο τρόπο μια ελπίδα για αλλαγή. Δημιουργοί είμαστε, δυνητικά, όλοι και όσοι "διαμεσολαβούν" με τους πολίτες και τους φορείς των πρέπει να προσθέτουν αξία στις υπηρεσίες που παρέχουν για να συνεχίσουν να έχουν ρόλο σε μια εποχή που το ψηφιακό περιεχόμενο τείνει να επαναχρησιμοποιείται ελεύθερα από τους χρήστες, ανεξάρτητα της άδειας πνευματικής ιδιοκτησίας που διαθέτεται.

Ανταγωνισμός μέσα σε ανοικτές πλατφόρμες

Η αναδιανομή πόρων στην ψηφιακή εποχή υλοποιείται μέσα από ανοικτές, για όλους, πλατφόρμες. Πρέπει να εργαστούμε συστηματικά για να περιγράψουμε και να πραγματοποιήσουμε την:

- **κοινωνικοποίηση των δημοσίων υποδομών.** Οι δημόσιες υποδομές από τον σχεδιασμό έως την υλοποίηση να ελέγχονται από το κοινωνικό σύνολο. Το ζητούμενο είναι όλες οι δημόσιες υποδομές να μπουν σε ένα πλαίσιο εξορθολογισμού, κοινής διαχείρισης κοκ για να ενισχυθεί πραγματικά ο ανταγωνισμός. (πχ, θεσμοθέτηση ανοιχτής υποχρεωτικής δημόσιας διαβούλευσης στον σχεδιασμό μεγάλων έργων σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, άνοιγμα φάσματος για ασύρματα δίκτυα, όλα τα έργα λογισμικού του δημόσιου τομέα να διαθέτονται με EUPL- <http://www.osor.eu/eupl> κλπ).

- **επιστροφή της προστιθέμενης αξίας των δημοσίων επενδύσεων στο κοινωνικό σύνολο.** Σταδιακά, όποια υπηρεσία χρηματοδοτείται από δημόσιους πόρους πρέπει να μπορεί να επαναχρησιμοποιηθεί από όλους τους πολίτες (Πχ. Σχολικά βιβλία, πανεπιστημιακά συγγράμματα, μελέτες που αποθηκεύονται στα

συρτάρια φορέων του δημοσίου, ψηφιακά υπόβαθρα, διαδικτυακές εφαρμογές κλπ)

- υπηρεσίες που βελτιώνονται και αξιολογούνται με την συμμετοχή των πολιτών. Ψηφιακά δεδομένα που διαθέτονται ελεύθερα αξιοποιούνται για να προκύψουν νέες υπηρεσίες από πολίτες, επιχειρήσεις κοκ (πχ. <http://www.ploigos.gr/> & <http://tilaphos.blogspot.com/>)

Πηγές:

- Χαιρετισμός Γιώργου Α. Παπανδρέου στη Τεχνόπολη Θεσσαλονίκης, Σεπτέμβριος 2008, <http://www.pasok.gr/portal/gr/o/66267/7/7/1/showdoc.html>
- Άρθρο Γιώργου Α. Παπανδρέου στο πλαίσιο ειδικού αφιερώματος της ελληνικής έκδοσης του economist, Απρίλιος 2008) <http://is.pasok.gr/wp-content/uploads/2008/06/economistepolicy-draftv13.rtf>
- Ανοικτή συνέντευξη Γιώργου Α. Παπανδρέου στο διαδίκτυο(2007), <http://wikipolitics.gr/gap/>
- Οι προτάσεις του ΠΑΣΟΚ από το Κυβερνητικό Πρόγραμμα (2007), <http://www.pasok.gr/portal/gr/000F4240/Data/Binder1.ppdf>
- Άρθρο Γιώργου Α. Παπανδρέου στο ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΣΕΠΕ (2006), <http://www.sepe.gr/images/news/Papandreou.pdf>
- Ομιλία Γιώργου Α. Παπανδρέου στο Πλανητάριο (2004), <http://www.pasok.gr/portal/gr/23/10048/3/7/1/showdoc.html>
- Συνέντευξη Γιώργου Α. Παπανδρέου στο pathfinder (2004), <http://www.pathfinder.gr/Papandreou>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Ελεύθερη Πρόσβαση στην Δημόσια Πληροφορία

1. Το γενικό πολιτικό πλαίσιο

Δύο βασικοί άξονες της εναλλακτικής πρότασης του ΠΑΣΟΚ είναι το νέο αναπτυξιακό μοντέλο που θα συνδυάζει τα δίκτυα υποδομών και πληροφορικής με την πράσινη ανάπτυξη. Και η επένδυση σε δημόσια και κοινωνικά αγαθά. Το ΠΑΣΟΚ έχει το **προγραμματικά πλαίσιο** για τομές στη λειτουργία του κράτους όπως είναι η **ελεύθερη πρόσβαση των πολιτών στη δημόσια πληροφορία**.

2. Πρωτοβουλίες για ελεύθερη πρόσβαση στην δημόσια πληροφορία

Η πίεση των πολιτών για ψηφιοποίηση και ελεύθερη διάθεση της δημόσιας πληροφορίας ανοίγει μια πολύ σημαντική συζήτηση για την ποιότητα της δημοκρατίας στην εποχή των νέων τεχνολογιών.

Η συζήτηση έχει ήδη κάποιο ιστορικό. Στον διάλογο που έγινε στο πλαίσιο του συνεδρίου του Ευρωπαϊκού Σοσιαλιστικού Κόμματος (<http://www.karounos.gr/blog/?p=24> & <http://www.re-public.gr/podcasts/?cat=2>) και στις πρωτοβουλίες για τα ψηφιακά δικαιώματα (<http://digitalrights.gr>) , την ομότιμη παραγωγή και ανταλλαγή ψηφιακών αγαθών (<http://bloggr.p2pfoundation.net/>) και πρόσφατα με τα 4Δ (<http://publicdata.gr>) .

3. Τι συμβαίνει σήμερα με τη δημόσια πληροφορία

Πρέπει να συμβάλλουμε στο να γίνει ευρύτερα κατανοητό τι είναι και σε τι χρησιμεύει η δημόσια πληροφορία όταν είναι διαθέσιμη ελεύθερα, σε φιλική στον πολίτη και επαναχρησιμοποιήσιμη μορφή. Σήμερα υπάρχει τεράστιος όγκος δημόσιας πληροφορίας η οποία είτε είναι διαθέσιμη σε δυσπρόσιτη στον πολίτη μορφή είτε είναι μερικώς ή και, τις περισσότερες φορές, καθόλου διαθέσιμη σε ψηφιακή μορφή. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την ελλιπή δημόσια πληροφόρηση, ενώ όλοι γνωρίζουμε ότι ο ενημερωμένος πολίτης ενδυναμώνει τη λειτουργία της δημοκρατίας.

4. Τι αποτελέσματα θα έχει η ελεύθερη πρόσβαση στη δημόσια πληροφορία

Αν το κράτος αρχίσει σταδιακά να διαθέτει ελεύθερα, με ανοικτά πρότυπα, με άδειες χρήσης creative commons(<http://creativecommons.gr/>) τη δημόσια πληροφορία, δίχως να θίγονται οι περιορισμοί που ορίζει το Σύνταγμα για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, τα οφέλη θα προκύψουν άμεσα.

Σε πολιτικό επίπεδο οι πολίτες θα είναι έγκυρα και άμεσα ενημερωμένοι για μια σειρά από θέματα που αφορούν στην ποιότητα της δημοκρατίας όπως πχ οι δημόσιες προμήθειες. Θέλουμε καλά πληροφορημένους πολίτες για να ελέγχουν αποτελεσματικότερα την κυβέρνησή τους . Αυτό ίσως αποδειχθεί το σημαντικότερο όπλο ενάντια στο φαινόμενο της διαφθοράς.

Σε κοινωνικό επίπεδο η ελληνική δημόσια διοίκηση, στο μέτρο που θα ενσωματώσει με επιτυχία τέτοιες πρακτικές, θα ανακτήσει μέρος του χαμένου κύρους της. Η καθημερινότητα χιλιάδων πολιτών θα βελτιωθεί σημαντικά.

Σε οικονομικό επίπεδο θα ενθαρρυνθούν ο υγιής ανταγωνισμός, η στήριξη των επιχειρήσεων που καινοτομούν, που θέλουν να δοκιμάσουν νέες ιδέες και ποιοτικές λύσεις. Για αυτό πρέπει να εξετάσουμε ότι, τουλάχιστον για την παραγωγή του περιεχομένου του δημοσίου τομέα, εφαρμόζονται οι αρχές της ανοικτής και ισότιμης πρόσβασης και ότι τα αποτελέσματα των σχετικών δημόσιων επενδύσεων είναι ελεύθερα επαναχρησιμοποιήσιμα από όλους μέσα από άδειες διάθεσης όπως η ελληνοποιημένη Creative Commons.

Στην εποχή της πληροφορικής και των υπηρεσιών, ο φυσικός πλούτος μίας κοινωνίας, μίας χώρας δεν βρίσκεται μόνο στο υπέδαφος της. Είναι η γνώση και οι πληροφορίες στις οποίες έχουν πρόσβαση οι πολίτες, οι επιστήμονες, οι καταναλωτές, οι έμποροι, οι επιχειρηματίες. Θέλουμε να αναδείξουμε τον πλούτο αυτό, να εξασφαλίσουμε ότι θα έχουν όλοι οι πολίτες δικαίωμα σε αυτόν και **να δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις ώστε να μεγεθυνθεί προς όφελος όλων.**

5. Από πού αρχίζουμε

Σε κάθε υπουργείο υπάρχει πληθώρα δεδομένων που πρέπει να διατεθούν ελεύθερα σε ανοικτή μορφή και με πλήρη σεβασμό στις Συνταγματικές ελευθερίες . Για παράδειγμα θα μπορούσαν να ανοίξουν τα δεδομένα από συμβάσεις προμηθειών του Ελληνικού Δημοσίου. **Να δημοσιεύονται με ανοικτά πρότυπα όλες οι πληρωμές του του Δημοσίου προς Νομικά Πρόσωπα με περιγραφή του αντικείμενου, το πόσο της σύμβασης και το ΑΦΜ .**

Όλα τα αρχεία με τα πρωτογενή στοιχεία της ΕΣΥΕ, τα αρχεία του Εθνικού Τυπογραφείου, τα αρχεία με γεωγραφική πληροφορία(ψηφιακά υπόβαθρα και μεταδεδομένα) των Υπουργείων ΠΕΧΩΔΕ και Γεωργικής Ανάπτυξης καθώς και τα αποχαρακτηρισμένα της ΓΥΣ. Η διάθεση ψηφιακών υποβάθρων με μεταδεδομένα θα δώσει την δυνατότητα σε πολίτες, ΜΚΟ αλλά και σε πολλούς οργανισμούς του δημόσιου να αναπτύξουν πληθώρα εφαρμογών διαχείρισης πόρων, ένα δείγμα εφαρμογής που έχει αναπτυχθεί εθελοντικά είναι το <http://tilaphos.blogspot.com/>, εφαρμογές αυτού του τύπου Mashup -- [http://en.wikipedia.org/wiki/Mashup_\(web_application_hybrid\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Mashup_(web_application_hybrid)) -- αναπτύσσονται πολύ εύκολα αρκεί να υπάρχουν ελεύθερα διαθέσιμα ψηφιακά υπόβαθρα με επικαιροποιημένα μεταδεδομένα.